

Досвід ведення гібридних конфліктів

анотований бібліографічний список
2021. – Вип. 19 (1–10 липня). – 28 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. Біленчук П. Д. Сучасне розуміння стратегії війни і блок НАТО як один із факторів безпеки / П. Д. Біленчук, Т. В. Обіход // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 360-364. *Розглянуто історію розвитку підходу до військового конфлікту та визначення стратегії війни за сучасних умов. Наведено сучасні засоби реалізації стратегічних підходів і стратегічну концепцію блоку НАТО, а також указано на переваги вступу в НАТО для України. Зважаючи на сучасні політико-економічні зміни та пандемію COVID-19, акцентовано на необхідності переходу до космополітичного мислення та правозастосування.* Текст:

http://kul.kiev.ua/images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

2. Борисова Л. В. Концептуальні засади інформаційної безпеки / Л. В. Борисова, О. В. Закора, А. Б. Фещенко // Вісн. Нац. ун-ту цивіл. захисту України. Серія : Держ. упр. : зб. наук. пр. — Харків, 2020. — Вип. 2 (13). — С. 13-23. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17861-2(13) Показано, що зростаючий вплив сучасних інформаційних і комунікаційних чинників на розвиток суспільно-політичних відносин в суспільстві вимагає уніфікації норм з правового регулювання міжнародної інформаційної безпеки. Зазначено, що за сучасних умов інформаційна безпека держави потребує комплексного осмислення.* Текст:

<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/11892>

3. Верховод Л. Війна та економіка: легальні та нелегальні практики отримання доходів / Л. Верховод // Грані : наук.-теорет. альм. / Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, Центр соц.-політ. дослідж. — Дніпро, 2020. — Т. 23, № 8. — С. 14-25 *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14957-23/8*

Йдеться про те, що збройний конфлікт став частиною буття сучасної України та спричинив зміни в усіх сферах суспільного життя. Зазначено, що на сучасному етапі війна між могутніми державами є малоімовірною з огляду на можливість використання ядерної зброї. Натомість у різних точках світу періодично виникають та тривають конфлікти малої інтенсивності, які спричиняють переформатування економіки як в локальному, так і глобальному масштабі. Набуття конфліктом затяжного характеру спричиняє зміни в усіх аспектах суспільного життя. З'являються можливості «заробляти» на конфлікті, а відтак і особи, які зацікавлені у його збереженні. Збройний конфлікт в Україні найчастіше називають гібридною війною. Разом з тим у науковому дискурсі присутні й інші назви – конфлікт в «сірій зоні», «сіра війна», необмежений конфлікт, не конвенціональна війна як «війна за дорученням». Війна на Донбасі є новим типом конфлікту. З огляду на її тривалість, вона спричинила появу різного роду економічних практик – як легальних (наприклад, збільшення об'ємів військових замовлень, сфера послуг для постійно мігруючих внутрішньо переміщених осіб тощо), так і нелегальних (наприклад, контрабанда товарів через лінію розмежування). Вони стали частиною повсякденності не лише прифронтових зон Донбасу, а й усієї країни.

4. Гарькава В. Ф. Виклики захисту інформаційної безпеки держави / В. Ф. Гарькава, М. В. Мишелов // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2020. — № 5. — С. 129-132. *Зроблено систематичний аналіз наукових підходів до основних проблем захисту інформаційної безпеки в державному управлінні.* Текст:

<https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-5-22>

5. Горбулін В. П. Как победить Россию в войне будущего / Владимир Павлович Горбулин. — Киев : Брайт Букс, 2020. — 253, [2] с. : портр. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б365316 Публіцистичне видання академіка Володимира Горбуліна присвячено стратегічній для України меті – вистояти у конфронтації з сильним і безпринципним противником –*

ядерною Росією – і успішно стримати її натиск. Запропоновано рецепти відродження і зростання оборонного потенціалу країни, створення і розвитку в Україні асиметричного арсеналу стримування будь-якої потенційної агресії. На думку дослідника, українська асиметрія буде результативно діяти в комплексі, коли утворюється синергетичний ефект двох систем – несилових можливостей держави і його військових важелів.

6. Дем'янчук О. П. Ухвалення політичних рішень у Тристоронній контактній групі: неоінституційний підхід / Олександр Петрович Дем'янчук, Владислав Олексійович Урубков // Держава і право. Серія : Юрид. і політ. науки : зб наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2020. – Вип. 88. – С. 292-300. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14476-88(юрид. і політ.)** Проаналізовано особливості формування і діяльність Тристоронньої контактної групи (ТКГ) з мирного врегулювання ситуації на Сході України з позицій неоінституційного підходу. Зазначено, що за час діяльності ТКГ вдалося досягти тристоронніх домовленостей у гуманітарній та безпековій сферах. Водночас вищі посадові особи уникали своєї прямої участі в ухваленні рішень, можливо, щоб уникнути відповідальності в разі їх невиконання. Очевидно, в цьому й полягали мотиви формальних державних і політичних інститутів щодо формування ТКГ і надання їй особливого статусу як «напівформального» політичного інституту. Текст:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/dip_2020_88_29

7. Ковальчук Т. І. Гібридні загрози у секторі цивільної безпеки в Україні / Т. І. Ковальчук, О. Є. Користін, Н. П. Свиридчук // Наука і правоохорона. — 2019. — № 3. — С. 69-79. Зосереджено увагу на дослідженні гібридних загроз у секторі цивільної безпеки в Україні. Проаналізовано весь спектр напрямів діяльності МВС України, враховуючи напрями діяльності Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної служби надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби та сервісних центрів. Ключовими напрямками

дослідження визначено ідентифікацію, рейтингування та ранжування гібридних загроз у сфері розроблення проектів нормативних актів для врегулювання цього напрямку діяльності.

8. Колб О. Нормативно-правові неузгодженості та суперечності інформаційної діяльності – одна із загроз національної безпеки України / О. Колб, Р. Колб // Вісн. Пенітенціар. асоціації України. — 2020. — № 3. — С. 90-97. *Проаналізовано зміст основних нормативно-правових актів, які регулюють питання інформаційної діяльності та безпеки в Україні, визначено змістові елементи їх співвідношення, неузгодженості та суперечності, а також розроблено науково обґрунтовані шляхи усунення останніх у контексті змісту положень національної безпеки. Установлено, що у сьогоденних умовах при прийнятті законів та інших нормативно-правових джерел з проблематики інформаційної діяльності, суб'єкти нормотворчої діяльності не тільки порушують принцип верховенства права, що визначений в ст. 8 Конституції України, але й інших її норм, які стосуються інформаційної безпеки як об'єкта правової охорони, що, у свою чергу, породжує скарги громадян у різні судові та державні органи, а також призводить до недотримання основоположних прав людини, які є загальновизнаними у міжнародному праві та є предметом захисту у Європейському суді з прав людини.* Текст:

<https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/432/331>

9. Кричун Ю. Військовий злочин в умовах проведення операції об'єднаних сил: криміналістична характеристика / Юрій Кричун // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. — 2020. — № 3. — С. 179-185. *Розглянуто поняття військового злочину та надано аналіз його криміналістичної характеристики, а також ймовірних причин його вчинення.*

Текст: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s3_ua/30.pdf

10. **Левін О. Донбас: сторінки минулого в контексті подій сьогодення** / Олег Левін // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. — 2020. — № 4. — С. 89-95. *Проаналізовано історичні паралелі між сьогоднішніми подіями на Донбасі та сторінками його минулого – сторічної давнини, коли цей регіон опинився в центрі запеклої боротьби між різними політичними силами, соціальними верствами, ворогуючими групами.* Текст: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/03/s4_ua/16.pdf

11. **Підюков П. П. Система державного захисту критичної інфраструктури України: генеза, сучасний стан і перспективи оптимізування в умовах подальшого забезпечення національної безпеки країни** / П. П. Підюков, О. В. Калиновський // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 355-359. *Здійснено аналіз системи державного захисту критичної інфраструктури в Україні, висвітлено історію її становлення та перспективи розвитку в умовах необхідності посилення національної безпеки країни. Наголошено, що в умовах потенційної військової загрози першочерговим прагненням будь-якого потенційного ворога-інтервента було знищення найвразливіших об'єктів, що забезпечують життєдіяльність країни чи окремих її регіонів.* Текст: http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

12. **Постельжук О. П. Політика ідентичності в контексті здійснення безпекової політики України у сфері державного управління** / О. П. Постельжук, Л. І. Валюх, Г. Я. Невинна // Інвестиції: практика та досвід. — 2021. — № 7. — С. 62-70. *Досліджено вплив політики ідентичності на національну безпеку та державне управління України. Визначено основні потенційні загрози, які може нести така політика для державного управління та національної безпеки держави в процесі її здійснення. Стверджено, що безпекове середовище як платформа для ефективної соціально-економічної взаємодії у сфері державного управління не може залишатися поза моніторинговим контролем національних еліт, оскільки є загроза конкуренції держав за реалізацію різних моделей*

національної та регіональної безпеки. Зазначено, що деформація політики ідентичності загрожує втратою контролю з боку влади над інформаційною, економічною, політичною, управлінською, оборонною, розвідувальною сферою та може загрозовувати етносепаратизмом. Водночас надмірна політизація або часткова реалізація політики ідентичності чи неспроможність її культивування на державному рівні можуть стати причиною появи різних радикальних рухів, їх легітимації й інституціоналізації. Охарактеризовано інструментарій, за яким може реалізовуватися політика ідентичності з боку держав-сусідів України з метою дестабілізації держави, шляхом зміни її національної структури.

Текст: http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2021.pdf#page=63

13. Риб'янець С. Кримінально-правова політика України у сфері незаконного обігу зброї в особливий період / Сергій Риб'янець, Оксана Соболь // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. — 2020. — № 3. — С. 137-144. *Визначено ознаки кримінально-правової політики у сфері боротьби зі злочинами, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої, на сучасному етапі загострення криміногенної ситуації та проведення Операції об'єднаних сил (ООС) на Сході України. Доведено, що відсутність чіткої правової регламентації володіння вогнепальною зброєю в Україні призводить до того, що межа між законним і незаконним володінням інколи розмита. Здійснено аналіз законопроектів, запропонованих для регламентації порядку обігу зброї в Україні.*

Текст: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s3_ua/23.pdf

14. Сергієвський С. К. Диференціація кримінальної відповідальності за різні форми державної зради / С. К. Сергієвський // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 386-395. *Йдеться про диференціацію кримінальної відповідальності за різні форми державної зради. Проаналізовано форми вчинення злочину, передбаченого ст. 111 Кримінального кодексу України (КК України), та практику застосування*

кримінальної відповідальності за їх вчинення. Виявлено суттєву різницю у ступені суспільної небезпечності кожної із форм державної зради. Запропоновано в окремій статті КК України виділити таку форму державної зради, як надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, що слід визначити як не особливо тяжкий злочин. Текст: http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

15. **Соціальна і цифрова трансформація: теоретичні та практичні проблеми правового регулювання** : матеріали наук.-практ. конф., 10 груд. 2020 р., [м. Київ] / Ком. Верхов. Ради України з питань цифр. трансформації [та ін. ; упоряд.: О. А. Баранов, В. М. Фурашев, С. О. Дорогих]. — Київ : Фенікс, 2020. — 270 с. : табл. — *Шифр зберігання в Бібліотеці : A813090* *Зі змісту: Цифрова трансформація українського суспільства: інституційно-правові основи забезпечення кібербезпеки / В. В. Горлинський, Б. В. Горлинський. — С. 225-230; Питання кібербезпеки України на сучасному етапі розвитку глобальних інформаційних процесів / А. В. Тарасюк. — С. 242-246; Питання вдосконалення законодавства з питань захисту персональних даних, інфраструктурної безпеки, кібербезпеки / Д. В. Кухріський. — С. 249-252.*

16. **Харитоненко І. О. Феномен кіберзлочинності в сучасній кримінологічній теорії** / І. О. Харитоненко // Часопис Київ. ун-ту права. — 2020. — № 4. — С. 401-404. *Розглянуто поняття та ознаки кіберзлочинності, досліджено феномен кіберзлочинності крізь призму показників, що її характеризують (зокрема, рівень, динаміка, структура). Визначено соціальну зумовленість і сучасний стан із урахуванням різнобічних чинників, які впливають на зміну кількісних та якісних показників. Наголошено на глобалізмі, високому рівні суспільної небезпеки і масовості наслідків кібернетичних загроз.* Текст:

http://kul.kiev.ua//images//A/Chasopis/CHAS20_4.pdf

Статті з періодичних видань

17. **Алексєєва І. Бойовики обстріляли українські позиції в зоні ООС: є загиблий та поранені** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що 5 липня стало відомо про чергову загибель українського бійця та поранення трьох захисників у зоні бойових дій на Донбасі. Як повідомили у штабі операції Об'єднаних сил (ООС), російські окупанти та їхні найманці в черговий раз порушили режим припинення вогню. Зазначено, що поранених захисників терміново евакуювали до шпиталю, а також, що командування Об'єднаних сил висловило щирі співчуття рідним і близьким загиблого.* Текст: <https://crime.fakty.ua/379995-boeviki-obstrelyali-ukrainskie-pozicii-v-zone-oos-est-pogibshij-i-ranenye>

18. **Алексєєва І. Загострення на Донбасі: Україна підніме в ТКГ питання обстрілів Авдіївки та загибелі українських військових** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі, де проросійські найманці все частіше грубо порушують режим припинення вогню. Зазначено, що бойовики ведуть обстріли Збройних Сил України (ЗСУ) з усіх видів озброєння, у тому числі із забороненого мінськими домовленостями; сили ООС зазнають втрат. Найнебезпечнішим є те, що окупанти обстрілюють населені пункти поблизу лінії розмежування, зокрема, Авдіївку. Як зазначено у повідомленні української делегації у Тристоронній контактній групі (ТКГ) із мирного врегулювання ситуації на Донбасі, «відповідні ноти протесту спрямовані до ОБСЄ. Українська делегація у ТКГ почне своє завтрашнє засідання по цій темі, використовуючи свої дипломатичні можливості для повернення до повного дотримання режиму припинення вогню». Це питання також буде поставлено в ході консультацій у межах нормандського формату, відзначили у ТКГ.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/380000-obostrenie-na>

[donbasse-ukraina-podnimet-vopros-obstrelov-avdeevki-i-gibeli-ukrainskih-voennyh-v-tkg](#)

19. **Алексєєва І. Стало відомо ім'я героя, який загинув на Донбасі 5 липня** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 6 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що 5 липня на Донбасі загинув майор Богдан Бродовський. Як зазначено у повідомленні його побратимів з 93-ої окремої механізованої бригади «Холодний яр», Б. Бродовський був кадровим військовим з великим досвідом, служив у Збройних Силах України (ЗСУ) з 2002 року, а у 93-ій бригаді був заступником начальника тилу логістики. Під час обстрілу бойовиків офіцер отримав вибухове поранення, несумісне з життям.*

Текст:

[https://crime.fakty.ua/380003-stalo-izvestno-imya-geroya-pogibshego-na-donbasse-5-iyulya](#)

20. **Гал І. Бойовики обстріляли з артилерії приватний сектор Авдіївки: у мережі показали наслідки** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 1 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) бойовики обстріляли приватний сектор прифронтової Авдіївки. Як повідомили у штабі ООС, у результаті обстрілу російсько-окупаційними військами «постраждали приватні будинки місцевих жителів. Один будинок зруйнувала пожежа. Мінами і снарядами пошкоджені прилеглі домогосподарства». Наведено фото, на яких зафіксовані наслідки артобстрілу.*

Текст:

[https://ukrainenews.fakty.ua/379710-boeviki-obstrelyali-iz-artillerii-chastnyj-sektor-avdeevki-v-seti-pokazali-posledstviya](#)

21. **Гал І. Бойовики обстріляли українські позиції на Донбасі: є поранений** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що за добу 7 липня супротивник шість разів вів вогонь по позиціях Збройних Сил України (ЗСУ), застосовуючи гранатомети, стрілецьку зброю, міномети 120-го калібру,*

великокаліберні кулемети; українські військові відкривали вогонь у відповідь. Як повідомили у командуванні Об'єднаними силами, «у результаті обстрілу один військовий отримав осколкові поранення, стан пораненого — задовільний». Зазначено, що станом на ранок 8 липня, російсько-окупаційні війська вже тричі порушували режим припинення вогню — поблизу Опитного, Новозванівки та Невельського. Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/380179-boeviki-obstrelyali-ukrainskie-pozicii-na-donbasse-est-ranenyj>

22. **Гал І. На Донбасі поранений боєць ЗСУ, окупанти за добу 26 разів порушували режим тиші** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі, де 1 липня отримав осколкове поранення український військовослужбовець. Як повідомили у командуванні Об'єднаними силами, протягом доби 1 липня зафіксовано 26 порушень режиму припинення вогню. Обстріли велися не лише у напрямку Авдіївки, а й поблизу Павлополя, Зайцевого, Талаківки, Широкіно, Водяного, Старогнатівки, Новотошківського, Новоолександрівки; а біля Золотого-4 противник застосовував БПЛА для скидання пострілів ВОГ-17. Крім того, на Луганщині був зафіксований проліт ворожого безпілотної літального апарату типу «Орлан-10». Указано, що станом на ранок 2 липня зафіксовано вже шість порушень режиму припинення вогню: біля Золотого-4, Гнутова й Авдіївки.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/379756-na-donbasse-ranen-boec-vsu-okkupanty-za-sutki-26-raz-narushili-rezhim-tishiny>

23. **Гал І. Перейшов на бік Росії: в Україні судитимуть заступника командувача Чорноморським флотом РФ** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що колишнього українського офіцера звинувачують у зазіханні на територіальну цілісність і недоторканність України, державній зраді та плануванні, підготовці, розв'язанні та веденні агресивної війни. Як*

повідомили в *Офісі Генерального прокурора України*, «з 20 по 25 березня 2014 року заступник командувача ЧФ [Чорноморського Флоту], перебуваючи у штабі командування ВМС України, діючи з метою заподіяння шкоди обороноздатності і державній безпеці України, ... підбурював військовослужбовців Збройних Сил України [ЗСУ] до здійснення державної зради, а саме до переходу на бік ворога у період збройного конфлікту». Зазначено, що в *Офісі Генпрокурора* не вказують прізвища нині російського офіцера, однак відомо, що у березні 2014 командувачем ВМС України було призначено *Дениса Березовського*, який буквально на наступний день перейшов на бік противника. Узимку цього року Рада національної безпеки та оборони (РНБО) позбавила його звання контр-адмірала. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/380201-pereshel-na-storonu-rossii-v-ukraine-budut-sudit-zamkomanduyucshego-chernomorskim-flotom-rf>

24. **Гал І. Справа «Ізоляції»: Асєєв заявив про блокування роботи «департаменту війни» прокуратури** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // *Fakty.ua* : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. — Електрон. дані. Наведено тези допису у соцмережі журналіста *Станіслава Асєєва*, який провів у застінках бойовиків "Ізоляція" самопроголошеної "ДНР" 962 дні та був звільнений у межах обміну у 2019 році. Він, зокрема, повідомив, що на сьогоднішній день встановлені особисті дані майже всієї адміністрації "Ізоляції", а також висловив стурбованість у зв'язку з відстороненням «профільного» прокурора. Так, він написав, що готувався брифінг, на якому збиралися оприлюднити інформацію щодо спец'язниці, проте його скасували за два дні до запланованої дати, і що «за кілька днів усунули з посади *Гюндуза Мамедова*, який вів "Ізоляцію" та десятки інших справ". До того ж *С. Асєєв* зазначив, що йому повідомили, що "прокурорів, які роками збирали докази військових злочинів РФ, взагалі можуть вивести за штат. Повністю заблокована і робота МВС за напрямом „Ізоляція" — без прокуратури неможливі підозри». Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/379983-delo-izolyacii-aseev-zayavil-o-blokirovke-raboty-departamenta-voyny-prokuratury>

25. **Горбунова О. Світ має знати, що відбувається в Криму й на що його перетворили :** Всеукр. форум «Україна-30» [Електронний ресурс] / О. Горбунова // Голос України. – 2021. – 7 лип. (№ 125). – Електрон. дані. *Йдеться про другий день форуму «Україна-30. Міжнародна політика», який відкрила перша заступниця міністра закордонних справ Еміне Джапарова. Вона акцентувала увагу на найгостріших проблемах, створених окупаційною владою в Криму. Зокрема перший заступник міністра закордонних справ зауважила, що досі простежувалась відсутність стратегічного бачення щодо звільнення Криму, а також розпорошеність українських і міжнародних зусиль у цьому напрямі. Тож назвала напрочуд важливим той факт, що РНБО напередодні 30-ої річниці Незалежності України схвалила стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованого Криму, а Президент її затвердив. Водночас голова української делегації в ПАРЄ, заступниця голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань інтеграції України до ЄС Марія Мезенцева зауважила: «Ми вже ухвалили конституційною більшістю закон про корінні народи. Але його потрібно далі пропрацювати на міжнародному рівні. Уже цього тижня ми отримали ініціативу потенційної резолюції, звісно, від російської сторони в ПАРЄ, що це не відповідає міжнародному праву, що не враховано інтереси інших нацменшин, найбільша з яких — російська. Ми намагаємось розтлумачити це в рамках листів, інформаційних кампаній. Адже серед 47 країн-членів в Парламентській Асамблеї є депутати, які можуть не зрозуміти наратив закону, навіть знаючи міжнародне гуманітарне право і визначення «корінного народу», що це етногенез, який населяє певну територію, не маючи власної держави для проживання. Вони можуть підписати таку резолюцію і це стане недружнім кроком до України», — зауважила народний депутат.* Текст : <http://www.golos.com.ua/article/348192>

26. **Горелов С. Бойовики обстріляли українські позиції на Донбасі: є загиблий і троє поранених** [Електронний ресурс] / Сергій Горелов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 10 лип. — Електрон. дані. *Йдеться*

про те, що 9 липня в районі проведення операції Об'єднаних сил (ООС) бойовики 13 разів порушили режим припинення вогню, один боєць Збройних Сил України (ЗСУ) загинув, а троє отримали поранення. Зазначено, що противник провів обстріли біля Невельського та Оріхового, а вранці 10 липня неподалік Миронівського. Зауважено, що бойовики продовжують перешкоджати Місії ОБСЄ. Так, патруль Місії не допустили до місць зберігання озброєння біля окупованих населених пунктів Молодий Шахтар і Новоазовськ. Найманці послалися на «накази від командирів» і «проведення навчань з бойовою стрільбою в цьому районі». Текст:

<https://crime.fakty.ua/380348-boeviki-obstrelyali-ukrainskie-pozicii-na-donbasse-est-pogibshij-i-troe-ranenyh>

27. **Горєлов С. «Казус Defender»: російські хакери атакували сайт ВМС України** [Електронний ресурс] / Сергій Горєлов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 10 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що 9 липня хакерські структури Росії, які раніше паралізували роботу тисяч світових компаній, атакували веб-портал Військово-Морських сил України (ВМС України). Як повідомило Міністерство оборони України, в результаті атаки були опубліковані деякі документи та переважно фейкові повідомлення, які пов'язані з навчаннями «Сі Бриз-2021», що проходять в Чорному морі. Уточнено, що «жоден із документів не був отриманий у результаті витоку інформації з інформаційно-телекомунікаційних систем Збройних Сил України (ЗСУ). Мало місце тимчасове припинення роботи сайту українського флоту, яке було спричинено використанням уразливостей фреймворка...». Зазначено, що загрози усунені, а робота сайту ВМС України відновиться найближчим часом.* Текст: [https://crime.fakty.ua/380342-](https://crime.fakty.ua/380342-kazus-defender-rosijski-hakeri-atakuvali-sajt-vms-ukraini)

[kazus-defender-rosijski-hakeri-atakuvali-sajt-vms-ukraini](https://crime.fakty.ua/380342-kazus-defender-rosijski-hakeri-atakuvali-sajt-vms-ukraini)

28. **До участі у саміті Кримської платформи запрошують Глав Церков, - МЗС** [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. *Зазначено, що перший саміт Кримської платформи стартує в Україні вже 23 серпня 2021 року. На захід прибудуть лідери*

держав та глави Церков. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба закликав усі охочі країни доєднатись до роботи. Вказано, що раніше погодився взяти участь у саміті Кримської платформи високий представник ЄС Жозеп Боррель. Також до Києва приїде і голова Єворади Шарль Мішель. Боррель висловив сподівання, що до заходу долучаться якомога більше країн-членів ООН. Кримська платформа – це новий консультативний формат, який ініціювала Україна. Першочергова мета – підвищити міжнародне реагування на окупацію Криму. Зокрема, мовиться про тиск на Росію, а також захист прав жертв окупаційного режиму. Текст: https://risu.ua/douchasti-u-samiti-krimskoyi-platformi-zaproshuyut-glav-cerkov---mzs_n119765

29. **Добров В. Це розправа над бойовим генералом та підприємством, спроможним випускати бойові кораблі, — Турчинов** [Електронний ресурс] / Володимир Добров // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 лип. — Електрон. дані. Наведено тези заяви секретаря РНБО у 2014–2019 роках, керівника Центрального штабу партії «Європейська Солідарність» Олександра Турчинова з приводу переслідування бойового генерала Ігоря Павловського, який у 2014 році очолював оборону Маріуполя, та керівника оборонно-промислового підприємства ПАТ «Завод «Кузня на Рибальському» Валерія Шандри, над якими наразі у Печерському суді відбувається «розправа», «замовлена владою, чинною Зе-командою, чинним Президентом». О. Турчинов наголосив, що цей процес підриває обороноздатність держави і що в Україні відбувається реінкарнація режиму Януковича з його головними ознаками — правовим нігілізмом, свавіллям правоохоронних органів, замовними справами та неправосудними рішеннями. Текст: <https://politics.fakty.ua/380152-eto-rasprava-nad-boevym-generalom-i-predpriyatiem-sposobnym-vypuskat-boevye-korabli---turchinov>

30. **Донкова М. Повернення Криму має відбуватися невійськовими методами** [Електронний ресурс] / Богдан Кушнір // Голос України. – 2021. – 9 лип. (№ 127). – Електрон. дані. Зазначено, що деокупація Криму та Севастополя є одним із зовнішньополітичних пріоритетів країни.

Про це на форумі «Україна 30. Міжнародна політика» нагадав Президент України Володимир Зеленський. Він, зокрема, розповів, що підготовка до саміту Кримської платформи, який заплановано провести 23 серпня, просувається досить активно. Чимало лідерів іноземних держав вже зголосилися взяти участь у цьому форумі. Нині триває активна підготовка до саміту — політики й експерти формують свої пропозиції та зауваження. Їх було представлено під час прес-конференції щодо обговорення кримського питання. Експерти наголошують і на тому, що потрібно уникати насильницьких методів і активно працювати над невійськовими підходами до вирішення питання. Закликають до спільних дій РНБО, МЗС України, уряд України та внутрішньосилові структури.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/348339>

31. **Капсамун І. «Треба мислити нелінійно»** [Електронний ресурс] / Іван Капсамун // День. – 2021. – 29 черв. (№ 99). — Електрон. дані. В контексті значного накопичення російських військ і техніки на кордоні з Україною та на окупованих територіях навесні цього року йдеться про законопроекти Президента України Володимира Зеленського про основи національного опору і про збільшення чисельності Збройних сил України (ЗСУ) (№ 5557 та № 5558 відповідно). Зазначено, що раніше Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки парламенту рекомендував Верховній Раді України (ВР України) ухвалити ці законопроекти. У разі затвердження документів, чисельність ЗСУ зросте до 261 тисячі осіб, з них 215 тисяч – це військовослужбовці. Наразі чисельність ЗСУ складає 250 тисяч осіб, в тому числі 204 тисячі військових. Законопроект про основи національного опору передбачає розвиток потужної територіальної оборони і створення руху опору, які разом із підготовкою українців до захисту держави сформують систему національного опору. Очолить територіальну оборону Президент як Верховний головнокомандувач, а керувати її діяльністю буде Головнокомандувач ЗСУ через командувача військ територіальної оборони. Територіальна оборона буде вестися по всій

території України за межами бойових дій, а рух опору – на тимчасово окупованій території. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/treba-myslyty-neliniyno>

32. **Катриченко Т. Альтернатива Мінску** / Татяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 26 (2 июля). — С. 22-25. *Із огляду на дії білоруського режиму, які не дозволяють вважати Мінськ можливим майданчиком для продовження переговорів, з'ясовано, куди перенесуть засідання Тресторонньої контактної групи (ТКГ) із мирного врегулювання ситуації на Донбасі, та хто, крім Росії, підігравав незаконним збройним формуванням ОРДЛО. Наведено думки Віце-прем'єр-міністра України – міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексія Резнікова, голови української делегації у ТКГ Леоніда Кравчука, українських політологів щодо можливого місця проведення перемовин. Зауважено, що зміна майданчика може бути приводом для переформатування Мінська взагалі та пропозицій нового порядку денного. Акцентовано увагу на позиції ОБСЄ. Зауважено, що представник ОБСЄ П'єр Морель на зустрічах у Мінську часто підтримував Росію та підконтрольних їй бойовиків. Відзначено, що Україні важливо указати ОБСЄ на грубі порушення регламенту: допуск на зустрічі сторонніх осіб із числа представників незаконних збройних формувань. Підсумовано, що в ТКГ потрібно концентруватися на малих кроках гуманітарного характеру – звільненні заручників, побутових проблемах людей, які проживають на окупованих територіях і в сірій зоні, тощо. Політику ж необхідно намагатися винести на більш високий рівень і підготувати нову угоду щодо Донбасу, можливо, за участю Великобританії та США.*

33. **Катриченко Т. Последний шанс для Донбасса** / Татяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 27 (9 июля). — С. 14-17. *У контексті ситуації у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) і у так званій "сірій зоні" йдеться про наміри України та вплив її стратегічних партнерів на врегулювання конфлікту на Донбасі. З'ясовано, що робити Україні, поки*

Німеччина вирішує свої економічні проблеми, США не хочуть дратувати Росію, у зоні ООС нове загострення, а сім'ї українських політ'язнів уже рік живуть надією "від Мінська до Мінська", очікуючи на рішення Тристоронньої контактної групи (ТКГ) про обмін полоненими. Розглянуто підстави, за якими Президент України Володимир Зеленський констатував, що наразі Україна знаходиться на стадії впровадження "плану "Б" щодо Донбасу, роз'яснено його суть. Наголошено, що цей план В. Зеленський має покласти на стіл канцлеру Німеччини Ангелі Меркель і Президенту США Джо Байдену, після чого просити їх про допомогу. Як зазначають експерти, позиція Росії незмінна: на Донбасі вона хоче створити проросійський анклав із широкими повноваженнями та повернути території Україні. А ознакою того, що Сполучені Штати хочуть увійти в переговори з Донбасу стане повернення посади спецпредставника з питань України держдепартаменту США. Приділено увагу ефективності Мінських домовленостей, завдяки яким, за словами глави російського МЗС С. Лаврова, "Москва тримає Зеленського на гачку". Підсумовано, що активізація у Вашингтоні та Берліні донбаської проблеми – хіба що не останній шанс Президента В. Зеленського для її вирішення. Текст: <https://focus.ua/politics/487371-poslednij-shans-dlya-donbassa-sumeet-li-zelenskij-najti-v-berline-reshenie-konflikta>

34. Катриченко Т. Чужая война / Татьяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 26 (2 июля). — С. 18-21. Зазначено, що за даними українських правоохоронців, на боці незаконних збройних формувань на Донбасі воюють найманці з Сербії, Фінляндії, Італії, Литви, Німеччини та інших країн Європи. Деякі з них потрапили у поле зору правоохоронних органів не тільки в Україні, але й на батьківщині. Рекордсмен за кількістю обвинувачених вироків – Чехія: п'ять громадян цієї країни покарані за тероризм, ще більш десятка очікують на свою долю під арештом. Розглянуто, як чехів вербують у донбаські бойовики та яка ціна їх участі у війні проти України. Акцентовано увагу на судових процесах, що тривають у Чехії, де, за словами посла України в Чехії Євгена Перебийноса, «можна почути, що військові дії

йдуть між Україною та бойовиками, що їх підтримує Росія». Указано, що, засуджуючи своїх громадян, Чехія не стільки підтримує Україну, скільки захищає свої інтереси, адже ці люди стають лояльними до Росії та Путіна. Уточнено, що Україна розслідує близько 30 кримінальних проваджень, в яких фігурують більше 250 іноземних громадян із 32 країн, із них - 24 бойовики з Чехії. Зауважено, що Офіс Генерального прокурора України готовий обмінюватися з чеськими правоохоронцями інформацією, але поки немає запиту. Українські правоохоронці сподіваються, що досвід Чехії буде корисним іншим країнам, у тому числі країнам-членам ЄС, громадяни яких їдуть на Донбас «захищати «руський мир»; а Україні такі процеси допоможуть довести в міжнародних інстанціях участь у конфлікті Російської Федерації.

35. Краматорськ і Слов'янськ визволили сім років тому [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. Йдеться про те, що 5 липня в Україні пригадують сьому річницю визволення двох великих міст Донбасу - Краматорська і Слов'янська - від російських окупаційних військ. Саме в цей день 2014 року Збройні сили України (ЗСУ) звільнили Краматорськ і Слов'янськ від проросійських терористів. Саме у Слов'янську і Краматорську Донецької області українські військові й нацгвардійці чи не вперше зіткнулися з ворожими диверсійними групами, втім проросійські бойовики не змогли довго втримати міста. А 5 липня розвідники Національної гвардії встановили над міськрадою Слов'янська український прапор. Того ж дня підрозділи Збройних сил України (ЗСУ) увійшли і до Краматорська. У боях за Слов'янськ Україна втратила 70 військових. Було знищено 470 терористів. Текст :

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/2006/158590/>

36. Крупіна Л. «Владиславе, це що за х... ня відбувається? Ти що, повірив у своє безсмертя?» — в Криму мучать українського журналіста [Електронний ресурс] / Лариса Крупіна // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 лип. — Електрон. дані. Проінформовано, що 6 липня у закритому режимі

підконтрольний Росії суд у Сімферополі почав розглядати справу кореспондента «Радіо Свобода» (проект "Крим. Реалії") Владислава Єсипенка, якого звинувачують у незаконному виготовленні вибухових речовин і незаконному придбанні, передачі, збуті, зберіганні, перевезенні або носінні зброї, боєприпасів. Нагадано про основні події цієї історії, яку Владислав доповнював своїми листами на волю. Так, йдеться про журналістську діяльність В. Єсипенка в окупованому РФ Криму, перебування в застінках ФСБ, де його піддавали жорстоким тортурам, про те, як вдалося повідомити про тортури журналістам і правозахисникам, і про те, що його сім'я звернулася до Президента Володимира Зеленського з проханням включити Владислава до списку на обмін полоненими. Наведено коментарі правозахисників. Указано, що 6 липня в Києві та Вінниці відбулися акції на підтримку журналіста, під час яких колеги, правозахисники й небайдужі люди висловили солідарність з В. Єсипенком. Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/380149-vladislav-eto-cto-za-h-nya-proishodit-ty-cto-poveril-v-svoe-bessmertie---v-krymu-pytayut-ukrainskogo-zhurnalista>

37. **Крупіна Л.** У Києві відбудеться акція на підтримку українського журналіста, заарештованого у Криму окупаційною владою [Електронний ресурс] / Лариса Крупіна // Fakty.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 6 лип. — Електрон. дані. Йдеться про те, що 6 липня на Майдані Незалежності у Києві відбудеться акція «Свободу Владиславу Єсипенку!». Указано, що в цей день у Криму розпочнеться суд над українським політв'язнем, журналістом проекту «Крим. Реалії» Радіо Свобода В. Єсипенком. Журналісти та правозахисники зберуться у Києві, щоб висловити солідарність із заарештованим у Криму колегою, якого окупаційна влада переслідує через його журналістську діяльність і який зазнав жорстоких тортур в ув'язненні окупантів. Зазначено, що акцію організовують Кримська правозахисна група, Центр прав людини ZMINA, Національна спілка журналістів України, Об'єднання родичів політв'язнів Кремля, Платформа за звільнення політв'язнів. Текст:

<https://politics.fakty.ua/380026-v-kieve-sostoitsya-akciya-v-podderzhku-ukrainskogo-zhurnalista-arestovannogo-v-krymu-okkupacionnymi-vlastyami>

38. **Лавренюк С. Сили територіальної оборони та руху опору – чинник стримування агресора** [Електронний ресурс] / Сергій Лавренюк // *Голос України*. – 2021. – 1 лип. (№ 121). — Електрон. дані. *Йдеться про позачергове пленарне засідання Верховної Ради України (ВР України) 29 червня 2021 року, скликане на вимогу Президента України. Розглянувши сім запропонованих главою держави питань порядку денного, народні депутати ухвалили в цілому низку законопроектів, зокрема, щодо тимчасових підстав незастосування заходів адміністративного впливу за порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї (№ 5478). Міністр оборони Андрій Таран, презентуючи законопроект № 5557 про основи національного спротиву, повідомив, що Президент України, Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України (ЗСУ) вносить цей документ з метою реалізації положень Закону "Про національну безпеку України" та Стратегії воєнної безпеки. Міністр зазначив, що "прийняття цього законопроекту дасть можливість для розбудови системи територіальної оборони та руху опору, які разом з підготовкою населення до захисту держави створять надійне підґрунтя для протидії агресії ворога", а також сприятиме консолідації всіх сил та нарощуванню спроможності сил безпеки та оборони країни. Під час обговорення законопроекту член Комітету ВР України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Федір Веніславський відзначив, що створення потужної системи територіальної оборони та руху опору стане потужним чинником стримування для будь-якого потенційного агресора, а народний депутат від фракції "Європейська солідарність", генерал-лейтенант Михайло Забродський звернув увагу, що реально рух опору і територіальна оборона вже існують, і тепер необхідно "надати відповідну законодавчу базу нашим Збройним Силам, щоб ці дві важливі складові системи безпеки держави продовжували ефективно працювати". За*

результатами голосування законопроект підтримано у першому читанні. Серед низки розглянутих парламентаріями законопроектів – ухвалений у першому читанні законопроект № 5219 про критичну інфраструктуру, коментуючи який, народний депутат від фракції ”Слуга народу” Олександр Федієнко вказав, що ця проблема актуалізувалася не тільки через розв’язання гібридної війни проти України, а й у зв’язку з посиленням загроз природного та техногенного характеру. За словами парламентарія, мета законопроекту – створення державної системи захисту критичної інфраструктури, запровадження єдиних підходів до організації управління об’єктами системи на державному та місцевому рівнях, забезпечення взаємодії та залучення до захисту критичної інфраструктури державних органів, а також суб’єктів господарювання та громадян. Також голова Комітету ВР України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Дмитро Лубінець презентував законопроект № 5478 про внесення зміни до Прикінцевих положень Закону ”Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” (щодо тимчасових підстав незастосування заходів адміністративного впливу за порушення порядку в’їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї), спрямований на незастосування до громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України на період дії карантину або на час блокування діяльності контрольних-пропускних пунктів, штрафів за порушення порядку в’їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї, якщо такі порушення настали з підстав гуманітарного характеру. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/347935>

39. **Левицька І. ”Українців об’єднують перемоги. Маємо показувати світу здобутки й силу” / Ірина Левицька // Країна. – 2021. – 8 лип. (№ 27). — С. 18-21. Подано інтерв’ю з експертом з комунікацій**

Центру стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики Любов Цибульською. За словами Л. Цибульської, треба приділяти багато уваги армії та культурі. Перша захистить фізично, а друга не дасть знищити ідентичність, за яку боремося. Йдеться про інформаційну війну, пропаганду, дезінформацію. Названо засоби гібридної агресії Росії проти України: сила спецслужб, м'яка сила в культурі, науці, спорті, сила економічного та політичного впливу. Зазначено, що коли інтенсивність воєнних дій спадає, Росія активніше просуватиме культурний вплив, спрямований на знищення української ідентичності.

40. **Лугова Ю. Був відомий під позивним «Феофан»: названо ім'я військового медика, який загинув на Донбасі** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 4 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що 93-тя бригада «Холодний Яр» назвала ім'я медика, який загинув через обстріли російських окупаційних військ 4 липня. Загиблий – капітан Юрій Васильович Письмовий, начальник медичного пункту механізованого батальйону, відомий багатьом під позивним «Феофан», 1962 року народження, родом із Дніпра. Він у 2016 році пішов на війну медиком-волонтером — служив у Першому добровільному мобільному госпіталі ім. Пирогова. У кінці 2018 року його знову призвали до лав Збройних Сил України (ЗСУ) очолити медичний пункт батальйону, а тиждень тому отримав чергове військове звання «капітан». Побратими згадують, що Ю. Письмовий врятував життя десяткам бійців, «всі з 18-го року, хто був поранений в батальйоні, проходили через його руки».* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/379911-byl-izvesten-pod-pozyvnyym-feofan-nazvano-imya-voennogo-medika-pogibshego-na-donbasse>

41. **Лугова Ю. Окупанти шість разів обстрілювали позиції ВСУ на Донбасі, поранено українського бійця** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що на Донбасі за добу 4 липня бойовики шість разів обстрілювали*

позиції українських військових. Внаслідок обстрілів загинув військовий медик та ще один борець Збройних Сил України (ЗСУ) поранений. Як повідомила у Facebook прес-служба Штабу операції Об'єднаних сил (ООС), російсько-терористичні війська обстрілювали українські позиції поблизу Водяного на Приазов'ї, в Авдіївці, біля населеного пункту Мирне, Березове та в напрямку Тарамчука. Зазначено, що 5 липня обстріли продовжилися — на ранок зафіксовано три порушення режиму припинення вогню поблизу Золотого-4. Бойових втрат серед наших захисників немає. Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/379919-okkupanty-shest-raz-obstrelivali-pozicii-vsu-na-donbasse-ranen-ukrainskij-boec>

42. **Лугова Ю. Путін підписав закон, що дозволяє Росгвардії блокувати Керченську протоку: Україна відповіла** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Президент РФ Володимир Путін підписав закон, який дозволяє Росгвардії «блокувати території та акваторії об'єктів для припинення спроб незаконного проникнення». Офіційний документ був опублікований 1 липня на інтернет-порталі правової інформації РФ. Згідно з пояснювальною запискою до закону, під охороною Росгвардії знаходяться, серед іншого, акваторії Керченської протоки та побудованого Росією моста через неї, а також акваторії російського енергомоста з Кримом. Наведено коментар речника Міністерства закордонних справ (МЗС) України Олега Ніколенка про те, що через новий закон Путін може використовувати військових для необґрунтованої блокади Керченської протоки, а це значить, що російська сторона нехтує правами України як морської держави.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/379811-putin-podpisal-zakon-razreshayucshij-rosgvardii-blokirovat-kerchenskij-proliv-ukraina-otvetila>

43. **Лугова Ю. Родом з Тернопільщини: названо ім'я героя, який загинув на Донбасі** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 10 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що 9 липня під час обстрілу бойовиків на Донбасі загинув старший солдат операції Об'єднаних*

сил (ООС) Володимир Яськів. Як повідомили побратими бійця з 24-ої окремої механізованої бригади імені короля Данила, боєць народився в 1977 році у селищі Великі Бірки Тернопільської області. Смертельне поранення він отримав під час зміни позиції. Текст: <https://crime.fakty.ua/380003-stalo-izvestno-imya-geroya-pogibshego-na-donbasse-5-iyulya>

44. **Окупація Криму залишила без піклування батьків понад 200 дітей** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 25 черв. (№ 25). — Електрон. дані. *Йдеться про нараду представника омбудсмена з дотримання прав жителів АРК та м. Севастополь Ірини Верігіної та регіонального представника в АРК та м. Севастополь Февзі Каракаша з керівником Херсонської групи Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ Рафалом Ярмужеко, під час якої зазначено, що внаслідок тимчасової окупації території Криму без батьківського піклування залишилось понад 200 дітей. Зауважено, що здебільшого батьки цих дітей засуджені за політичними мотивами та відбувають покарання у місцях несвободи на території Російської Федерації (РФ), а інші перебувають у СІЗО. Окрім цього, на території Криму триває переслідування громадян за релігійною ознакою, у тому числі Православної церкви України, кримських татар, свідків Єгови, греко-католицької церкви тощо.* Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23354>

45. **Події російсько-української війни** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 6 лип.(№ 124). – Електрон. дані. *Йдеться про те, що 5 липня — День визволення Слов'янська і Краматорська від російських окупантів. Нагадано, що 12 квітня 2014 року до Слов'янська з Криму прибув озброєний загін (півсотні диверсантів) ГРУ ГШ ЗС Російської Федерації (РФ) під командуванням полковника російських спецслужб Ігоря Гірка (Стрелкова). Вони практично без опору захопили міський відділ міліції, зброю та підняли прапори РФ й «Народного Ополчення Донбасу». Протягом кількох днів «зелені чоловічки» практично без опору ліквідували атрибути української влади у містах на півночі Донецької області. Вже 13 квітня*

2014 року Рада національної безпеки і оборони України (РНБО України) ухвалила рішення почати антитерористичну операцію (АТО), а спецпідрозділ «Альфа» здійснив спробу штурму міста, який був відбитий. У другій половині червня 2014 року Президент України Петро Порошенко запропонував план мирного врегулювання ситуації на Донбасі та закликав Москву до переговорів. На підтвердження цієї позиції сили АТО в односторонньому порядку з 20 по 30 червня не застосовували зброю. Тоді у колабораціоністських угрупованнях «ДНР» і «ЛНР» поширювалися заклики на кшталт «Дійдемо до Києва!». Зважаючи на такі обставини, Президент України — Верховний Головнокомандувач Збройних сил України (ЗСУ) віддав наказ силам АТО з 1 липня 2014 року розпочати активні дії проти незаконних збройних формувань. На початку липня сили АТО кардинально змінили тактику ведення бойових дій і перейшли до наступу, визволивши 5 липня Слов'янськ, Краматорськ, Дружківку, Костянтинівку.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/348101>

46. **Постпред Президента: кримська платформа завершиться документом про деокупацію** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. — 2021. — 25 черв. (№ 25). — Електрон. дані. Йдеться про заяву постійного представника Президента України в АРК Антона Кориневича під час дискусії «Саміт Кримської платформи: як Україна і трансатлантичні партнери можуть розв'язати проблему мілітаризації Криму?», організованої Німецьким фондом Маршалла Сполучених Штатів Америки (США) про те, що Саміт Кримської платформи має ухвалити підсумковий документ, який охоплюватиме всі ключові питання, пов'язані з тимчасовою окупацією Криму. За словами Антона Кориневича, нині на міжнародному рівні докладається багато дипломатичних та правозахисних зусиль, зокрема Генеральною Асамблеєю ООН та ПАРЄ, але досі не було всеосяжної, повноцінної міжнародної платформи, «де можна було б обговорювати всі питання, пов'язані з Кримом».

Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23357>

47. **Рада скасувала режим вільної економічної зони у Криму** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 1 лип. — Електрон. дані. Зазначено, що втратив чинність Закон України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України». Закон скасовує режим вільної економічної зони «Крим» на тимчасово окупованій території України та встановлює особливості економічних відносин на тимчасово окупованій території з урахуванням обмежень, викликаних окупацією. Крім того, Закон унормовує порядок в'їзду осіб на тимчасово окуповану територію та виїзду з неї, закріплює право на безоплатну вторинну правову допомогу для громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території та забезпечує реалізацію права на спадкування для таких осіб. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/rada-skasuvala-rezhim-vilnoyi-ekonomichnoyi-zoni-u-krimu.html>

48. **Сміян Н. Незаконна анексія Криму та війна на Донбасі — це виклик для всіх** [Електронний ресурс] / Надія Сміян // Голос України. – 2021. – 6 лип.(№ 124). – Електрон. дані. Йдеться про перебіг всеукраїнського форуму «Україна 30: Міжнародна політика» за участі Президента України Володимира Зеленського. Під час виступу на форумі Глава держави наголосив : «Сучасний світ є надзвичайно глобалізованим, більшість викликів та загроз мають якщо не глобальний, то регіональний характер, а інтереси держави та її громадян виходять далеко за межі національних кордонів. Зовнішня політика — один із ключових інструментів для розвитку та процвітання нашої країни. І це важлива частина моєї щоденної роботи на посаді глави держави. Дипломатія — не теоретична і не абстрактна річ. Це реальні дії для відновлення миру, суверенітету і нашої територіальної цілісності в межах міжнародно визнаних кордонів». У своєму виступі Президент України зауважив, що нині підвищується роль двосторонніх домовленостей, зокрема, готується офіційний візит глави нашої держави у Вашингтон, який, за його словами, має стати максимально результативним.

На рівень стратегічного партнерства також виведено відносини із Великою Британією, зміцнюється партнерство і дружба з Туреччиною, поглиблюється особлива співпраця з Канадою. Далі планується розвивати стратегічні взаємовигідні відносини з багатьма країнами — Китаєм, Німеччиною, Францією, Польщею, Естонією, Латвією, Литвою, Румунією, Грузією, Азербайджаном, Молдовою та іншими. Серед пріоритетів — Індія, Японія та Бразилія. У контексті міжнародних викликів В. Зеленський також звернув увагу на питання, пов'язані з кібербезпекою і протидією фейкам. Заступниця голови Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Марина Бардіна наголосила, що Угода про асоціацію з Євросоюзом для парламенту — це, передусім, законопроектні рамки, за якими рухаються народні депутати. «Те, що ми перебуваємо на етапі перегляду і модернізації угоди в різних частинах, — це вже хороший показник правильності нашого руху», — зауважила М. Бардіна. Вона привітала українську владу із плідною роботою в напрямі наближення до європейського простору, зокрема і в економічному вимірі. «Ми бачимо ЄС і НАТО для нашої країни єдиним ключовим стратегічним рухом», — резюмувала вона. У роботі форуму взяв участь міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. Текст : <http://www.golos.com.ua/article/348119>

49. Сурков О. «Гіркін — дурень, Росія його кинула»: Олександр Сурков про те, чому ЗСУ не дійшли до кордонів РФ [Електронний ресурс] / Олександр Сурков; бесіду вела Ольга Бесперстова // Fakty. ua : [веб-сайт]. — 2021. — 5 лип. — Електрон. дані. Із нагоди річниці звільнення від бойовиків Слов'янська та Краматорська та у контексті подій, що відбувались у липні 2014 року, наведено матеріали інтерв'ю з офіцером оперативного резерву, військовим експертом, письменником, блогером, телеведучим Олександром Сурковим, який, зокрема, виклав свою точку зору щодо втечі угруповання терориста Гірка з Слов'янська у Донецьк сім років тому. Зазначено, що незабаром вийде книга О. Суркова «Незавершена війна», де автор зробив

детальний хронологічний огляд усіх військових операцій гарячої фази війни. Він протягом кількох років збирав і проаналізував величезний масив інформації, у тому числі й від тих, хто безпосередньо керував військами на фронті.

Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/379796-girkin---durak-rossiya-ego-brosila-surkov-o-tom-pochemu-vsu-ne-doshli-do-granic-rf>

50. **Таран С. Давить агрессора, а не жертву** / Серафима Таран // Фокус. – 2021. – № 27 (9 июля). — С. 18-21. У контексті майбутньої зустрічі Президента України Володимира Зеленського з канцлером Німеччини Ангелою Меркель, наведено коментарі лідерів думок про те, що вони очікують від переговорного процесу й які рекомендації хочуть надати главі держави. На запитання "Фокусу" відповіли: Сергій Гармаш, журналіст, представник Донецька в українській делегації у Тристоронній контактній групі (ТКГ) з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, Тетяна Печончик, правозахисниця, голова правління Центру прав людини "Zmiua", Олесь Доній, журналіст, блогер, Олена Рихальська, психотерапевт, Олександра Матвійчук, правозахисниця, голова правління Центру громадянських свобод, Сергій Фурса, інвестиційний банкір, Світлана Чуніхіна, політичний психолог, Павло Клімкін, міністр закордонних справ у 2014 – 2019 роках, Микола Томенко, політик, лідер партії "Громадський рух "Рідна країна"". Серед рекомендацій, адресованих В. Зеленському, зокрема, – просити канцлера Німеччини вплинути на Президента РФ у питанні звільнення українських полонених, "призупинити дитячу агресію щодо наших офіційних союзників", адже вимагати від керівників інших країн працювати для сприяння вступу України в НАТО виглядає комічно; визначити стратегію щодо газопроводу "Північний потік-2", обговорити з А. Меркель "нормандський формат" тощо.

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого
Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
12 липня 2021 р.**